

съсрѣдоточено въ ржцѣтъ на владѣтеля, който въ военно врѣме билъ върховенъ началникъ и вождъ, а пѣкъ въ мирно — законодатель и сѣдия. Владѣтелитѣ сами лично или чрѣзъ подвѣдомственитѣ сичиновници сж водили всички държавни дѣла. Най-виднитѣ бѣлгарски боляри сж щеврѣ-менно сж били и най-висшитѣ държавни сановници. Тѣ въ нормални врѣмена и когато на бѣлгарския владѣтелски прѣстолъ седѣлъ дѣятеленъ и мждъръ владѣтель, били владѣтелски съвѣтници и държавни управници, а пѣкъ въ случай на вжтрѣшни междуособици и раздори и когато слаба владѣтелска ржка държала държавното кор-мило, тогава тѣ се стремѣли да увеличатъ своитѣ права и участие въ управлението на държавата. Владѣтелската властъ се приимала по наслѣдство, изборъ и завѣщание. Първата бѣлгарска държава била единъ видъ федеративна държава, съставена подъ върховната властъ на бѣлгарскитѣ владѣтели отъ нѣколко съединени области, обаче не и съвсѣмъ слѣти въ една държава, въ днешния смисълъ на думата. Всѣка областъ си запазвала своята индивидуалностъ и самостоятелностъ, като непосредствено се управлявала отъ свои мѣстни управители по старото племенно държавно устройство. Външната форма на първата бѣлгарска държава най-ясно може да се констатира въ началото, при основаването ѝ, и на края — при покорението ѝ отъ византийцитѣ. Колкото пѣкъ се касае до социалната организация въ този периодъ, бѣлгарскиятъ народъ се дѣлилъ на несвободни, роби и свободни; между послѣднитѣ сжществувала етнологична и социална разлика; и колкото първата ослабвала, толкова втората се усилвала, до като първата съвсѣмъ изчезнала, а пѣкъ втората напълно се развила.

Прѣзъ втория периодъ на историята на бѣлгарското държавно право и въобще на бѣлгарската правна история настѣпилъ цѣлъ прѣвратъ въ цѣлокупния социаленъ